

Cải lão hoàn đồng bằng tế bào gốc

SỐ 130

5/5/2015

BẢN TIN PHỞ BIỄN KIẾN THỨC

Chịu trách nhiệm xuất bản

TS Phan Tùng Mậu

*Phó Chủ tịch Liên hiệp các
Hội Khoa học & Kỹ thuật
Việt Nam*

Ban Biên tập

Đặng Vũ Cảnh Linh:
Trưởng ban

Nguyễn Sinh Thành:
*Phó Trưởng ban
kiêm Thư ký biên tập*

Nguyễn Hồng Thanh
Bùi Hồng Ninh
Trần Mạnh Hùng

Trình bày

Quý Linh
Duy Anh

Bản tin xuất bản định kỳ 1 số/tháng. Mọi thông tin phản hồi về nội dung xin liên hệ Ban Thông tin và Phở biễn kiến thức:
Địa chỉ: 53 Nguyễn Du, Hà Nội
Điện thoại: (04) 3.9432206
Fax: (04) 3.8227593
Email: sinhthanh@gmail.com

Trong số này

TIN TỨC - SỰ KIỆN

Thí điểm tổ chức Diễn đàn của trí thức tham gia phản biện xã hội .3

KHOA HỌC THƯỜNG THỨC

Mắt tốt hơn nhờ chạy bộ .5

NÔNG - LÂM - NGƯ NGHIỆP

Bảo tồn gà giống Lạc Thủy .12

SỨC KHỎE

Vị thuốc quý từ bạch cương tàm .22

GỖ CỬA NHÀ TƯ VẤN

Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội .29+30

Thí điểm tổ chức Diễn đàn của trí thức tham gia phản biện xã hội

Thủ tướng Chính phủ đã quyết định thí điểm tổ chức Diễn đàn khoa học chuyên nghiệp của trí thức khi tham gia hoạt động tư vấn, phản biện và giám định xã hội các chủ trương, chính sách, dự án phát triển kinh tế - xã hội. Theo Quyết định, việc tổ chức Diễn đàn khoa học chuyên nghiệp phải đáp ứng 3 điều kiện:

1- Cơ quan, tổ chức được cấp có thẩm quyền giao nhiệm vụ thí điểm tổ chức Diễn đàn khoa học chuyên nghiệp.

2- Có Quy chế tổ chức và hoạt động của Diễn đàn khoa học chuyên nghiệp do người đứng đầu cơ quan, tổ chức ban hành, trong đó xác định rõ: Tên gọi, mục đích, nội dung, kế hoạch hoạt động, cơ chế quản lý và tự chịu trách nhiệm về hoạt động của Diễn đàn do mình tổ chức.

3- Có khả năng tập hợp đội ngũ trí thức

có trình độ chuyên môn phù hợp với các lĩnh vực hoạt động của Diễn đàn.

Tổ chức, cá nhân tham gia Diễn đàn được phát biểu công khai ý kiến của mình về các chủ trương, chính sách, các dự án phát triển kinh tế - xã hội; đề xuất các kiến nghị với cơ quan có thẩm quyền; được trình bày, trao đổi, tranh luận bình đẳng với các thành viên khác trong Diễn đàn về các nội dung tư vấn, phản biện và giám định xã hội... Bên cạnh đó, tổ chức, cá nhân tham gia Diễn đàn không được lợi dụng Diễn đàn để xuyên tạc sự thật, bôi nhọ làm tổn hại đến danh dự, uy tín của tổ chức và cá nhân khác; không được đề cập đến các nội dung không liên quan đến vấn đề thảo luận tại Diễn đàn hoặc quảng cáo các sản phẩm thương mại.

TK (Theo Chinhphu.vn)

Đất chuyên trồng lúa nước hỗ trợ 1 triệu đồng/ha/năm

Theo Nghị định 35/2015/NĐ-CP về quản lý, sử dụng đất trồng lúa đã được Chính phủ ban hành trong tuần vừa qua, ngân sách Nhà nước sẽ hỗ trợ địa phương sản xuất lúa 1 triệu đồng/ha/năm đối với đất chuyên trồng lúa nước; hỗ trợ 500.000d/ha/năm đối với đất trồng lúa khác, trừ đất lúa nương được mở rộng tự phát không theo quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất trồng lúa. Về hỗ trợ khai hoang, cải tạo đất trồng lúa, ngân sách Nhà nước hỗ trợ địa phương sản xuất lúa 10 triệu đồng/ha đất trồng lúa, trừ đất trồng lúa nương được khai hoang từ đất chưa sử dụng hoặc phục hồi từ đất bị bỏ hóa; hỗ trợ 5 triệu đồng/ha đất chuyên trồng lúa nước được cải tạo từ đất trồng lúa nước một vụ hoặc đất trồng cây khác theo quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất trồng lúa...

TK (Theo Chinhphu.vn)

Học cách thích nghi

Trong cuộc sống, ai cũng phải đối mặt với những sự thay đổi: Chuyển nhà, chuyển trường, chuyển chỗ làm việc, đôi khi có những thay đổi lớn như ra nước ngoài học tập, làm việc... Nếu có khả năng thích nghi tốt, bạn sẽ dễ dàng hoà nhập vào môi trường mới để tiếp tục phát huy khả năng của mình. Ngược lại, nếu khó thích nghi bạn rất dễ bị stress.

Sẵn sàng chờ đón sự thay đổi

Hãy hiểu rằng cuộc sống luôn đổi thay, Trái Đất luôn luôn quay và kéo theo nó là những thay đổi không tránh khỏi. Chẳng có gì tồn tại mãi mãi, kể cả cái tốt đẹp nhất lẫn những cái tồi tệ. Nếu hiện giờ bạn đang sống sung sướng, hạnh phúc và giàu có, hãy tận hưởng nó nhưng cũng nên nhìn ra xung quanh xem những người khó khăn hơn bạn đang sống thế nào, biết đâu đây nay mai nếu bạn bị mất việc, làm ăn thua lỗ... sẽ nghèo khó giống họ. Nếu xác định trước như vậy, bạn có thể chấp nhận sự thay đổi khi nó xảy ra.

Đừng nhìn đời với cặp kính màu đen

Khi phải thay đổi môi trường sống, làm việc... đừng nhìn mọi vật dưới con mắt tiêu cực, nếu không bạn sẽ thấy xung quanh toàn màu đen. Khi đến một môi trường mới, nếu gặp phải những chuyện khó chịu như bị móc túi, bị đối xử thô bạo... hãy nghĩ đó chỉ là những rủi ro cá nhân, không phải mọi người ở đó đều xấu xa, đều đối xử không tốt với bạn như vậy. Mỗi sự thay đổi luôn gắn liền với những thử thách và khi vượt qua nó bạn sẽ có thêm nhiều trải nghiệm. Đừng bị

quan khi có sự thay đổi không hay đến với bạn. Hãy lạc quan và bạn sẽ thấy mình dễ dàng tiếp cận với mọi sự thay đổi trong cuộc sống hơn.

Chủ động hòa nhập vào môi trường mới

Dù bạn muốn hay không thì sự thay đổi cũng đã xảy ra, đừng nuối tiếc quá khứ mà thờ ơ với hiện tại. Hãy chủ động hòa nhập với môi trường mới. Điều đó không có nghĩa là bạn phải khuếch trương để thể hiện mình mà điều quan trọng là bạn phải mở rộng lòng mình ra để đón nhận những cái mới. Hãy biết cách lắng nghe và quan sát để có thể hòa nhập tốt với những người bạn mới.

Ngày nay người ta đánh giá chỉ số EQ (khả năng thích ứng với hoàn cảnh và kiểm soát các cảm xúc) cao hơn IQ (chỉ số thông minh). Người có EQ cao thường dễ thích nghi, luôn tìm được sự hòa hợp trong một tập thể, dễ dàng nhận được sự hợp tác hơn. Vì vậy, hãy rèn luyện mình để có thể thích nghi với những thay đổi trong cuộc sống.

MINH TUỆ

LUYỆN TẬP KHÔNG GIÚP GIẢM BÉO

Nghiên cứu của các nhà khoa học thuộc Đại học Colorado (Hoa Kỳ) cho rằng, những người tập thể dục có thể không cần chú ý đến chế độ ăn kiêng nữa. Nghiên cứu với 65 người tình nguyện, gồm cả người béo, người gầy, người năng hoạt động và người lười vận động cho thấy, không có gì khác biệt về lượng mỡ béo trong cơ thể họ trong vòng 24 giờ dù họ có tham gia tập luyện hay không. GS Dward Melanson, người đứng đầu nghiên cứu cho rằng: "Nếu bạn muốn tập luyện để giảm

cân thì bạn phải cân nhắc xem mình đang tiêu tốn bao nhiêu calo và đang nạp bao nhiêu vào trong cơ thể. Cân bằng năng lượng hàng ngày hay lượng calo "ra - vào" cơ thể luôn là phương thức tối ưu nhất cho việc giảm cân".

AN KHUÊ (Theo Live Science)

MẮT TỐT HƠN NHỜ CHẠY BỘ

Các nhà nghiên cứu thuộc Phòng Thí nghiệm Khoa học cuộc sống Quốc gia Lawrence Berkeley (Hoa Kỳ) đã kiểm tra thị lực và các bệnh về mắt của 41.000 người luyện tập chạy bộ trong hơn 7 năm. Họ phát hiện rằng, cả nam và nữ đều có tỷ lệ mắc hai chứng bệnh kể trên thấp hơn đáng kể. Đàn ông chạy nhiều hơn 10km mỗi ngày giảm 35% nguy cơ mắc bệnh so với những người chạy ít hơn 2km mỗi ngày. Mặc dù mỗi tương quan này rất rõ ràng và các nhà khoa học cũng khẳng định việc luyện tập mang đến một số lợi ích sinh lý nhất định, nhưng vẫn cần những nghiên

cứu sâu hơn để hiểu rõ nguyên nhân của những cơ chế này.

A.KHUÊ (Theo Live Science)

KHÓI BẾP GÂY HẠI CHO SỨC KHỎE

2 tỷ người, tương đương với 1/3 dân số thế giới hiện vẫn đang sử dụng những nguồn chất đốt truyền thống như rơm rạ, củi, than, lá khô và phân động vật để đun nấu. Và mỗi năm, khói từ những bếp ăn sử dụng loại nhiên liệu này giết chết 2,2 triệu người, chủ yếu là phụ nữ và trẻ em. Nó cũng là nguyên nhân gây ra 5% tổng số các ca bệnh tật trên toàn thế giới. Xét về mức độ phổ biến, khói bếp còn nguy hiểm hơn bệnh AIDS... Những thông tin trên được rút ra từ một báo cáo của Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc (UNEP). Báo cáo cũng cho biết, trong thành phần khói bếp đốt bằng các nhiên liệu truyền thống có nhiều hóa chất gây hại cho tim mạch và hệ hô hấp. Một nghiên cứu mới

được công bố của Đại học Kentucky (Hoa Kỳ) còn bổ sung thêm rằng, khói từ dầu ăn khi bị đun nóng quá mức cũng gây hậu quả tương tự. Chỉ cần tiếp xúc với các loại khói trên 10 phút mỗi ngày là sức khoẻ có thể bị ảnh hưởng. Để ngăn chặn tác hại của khói bếp, tốt nhất là nên thay thế chất đốt truyền thống bằng điện hoặc các nguồn nhiên liệu hiện đại, ít gây hại khác. Ở những nơi không có điều kiện thực hiện việc làm này, có thể giảm nhẹ phần nào thiệt hại do khói bếp gây ra bằng cách đun nấu ở nơi rộng rãi, thoáng gió.

HƯƠNG TIÊN

(Theo Independent, Books.Google)

Cải lão hoàn đồng" bằng tế bào gốc?

Tế bào gốc có thể làm đẹp, nhưng không phải là một mỹ phẩm thần kỳ như quảng cáo

"Da sẽ phục hồi độ sáng, mềm mại trong vòng 30 giây và sẽ trở nên mịn màng trong 30 phút... Những lời có cánh đó đã thu hút không ít người tìm đến dịch vụ làm đẹp bằng tế bào gốc...

Không cẩn thận sẽ rước họa

ThS Phan Kim Ngọc, Trưởng phòng Thí nghiệm Công nghệ Tế bào gốc, Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia TP HCM cho biết: Làm đẹp từ tế bào gốc trên thế giới không phải là mới. Liệu pháp tế bào gốc giúp cải tạo cơ thể từ bên

trong một cách hiệu quả. Theo ước tính, trong những sản phẩm đang nghiên cứu, các mỹ phẩm có thể sẽ có hiệu quả sau một, hai tuần lễ sử dụng.

Tuy nhiên, cũng cần lưu ý rằng tế bào gốc không phải là chìa khóa vạn năng trong công nghệ làm đẹp. Đặc biệt, nếu không biết sử dụng

đúng cách, các sản phẩm làm đẹp từ tế bào gốc có thể sẽ là con dao hai lưỡi.

ThS Phan Kim Ngọc giải thích, tế bào gốc có khả năng tăng sinh (sinh sản phân chia một số lượng lớn khi cần) vì thể khi cấy vào cơ thể, nó có thể tạo ra các khối u gây ung thư. Ngoài ra, để tinh chế được tế bào gốc, người ta phải sử dụng nhiều hóa chất. Các hóa chất này thực tế không có lợi cho cơ thể. Được biết, theo tin đã đăng trên tờ Asia News Network, Chính phủ Hàn Quốc đã cấm bán một số sản phẩm được làm từ tế bào gốc. Nguyên nhân là công nghệ sản xuất kém của một số công ty khiến không loại bỏ sạch các hóa chất sử dụng trong suốt quá trình xử lý tế bào gốc. Những hóa chất ấy có khả năng gây ung thư. Nhiều quốc gia châu Âu tỏ ra cực kỳ thận trọng đối với các sản phẩm thẩm mỹ từ tế bào gốc.

"Về bản chất sản phẩm từ tế bào gốc rất an toàn và hữu ích cho tất cả mọi người có nhu cầu làm đẹp hay những đối tượng muốn cải

tạo cơ thể theo ý muốn. Tuy nhiên, nếu không biết cách sẽ rước họa cho bản thân", ThS Phan Kim Ngọc nói.

Phải tinh để tránh hàng giả

ThS Phan Kim Ngọc cho hay, hiện nay có tình trạng ăn theo thuật ngữ "tế bào gốc", có nhà sản xuất đã đưa ra thị trường những sản phẩm không sử dụng tế bào gốc. Việc phân biệt những sản phẩm thật và giả là rất phức tạp đối với người người tiêu dùng.

TS Nguyễn Văn Đông, Trung tâm Nghiên cứu Ứng dụng Y sinh Dược học, Học viện Quân y, đồng thời là

chuyên gia của Ngân hàng tế bào gốc Mekostem nhận định, thật giả ở đây cũng cần hiểu theo 2 bối cảnh: Hàng giả là hàng nhái hoặc hàng giả là hàng do chính hãng sản xuất nhưng không đúng như quảng cáo hay không đúng như các tiêu chuẩn đã đăng ký. Với công nghệ tế bào gốc thì điều này chắc chỉ còn trông chờ vào các nhà sản xuất và bán hàng. Không thể nhìn bằng mắt thường mà biết một sản phẩm bao gồm những chất gì trong đó, có phải là tế bào gốc hay không, tác dụng của nó đến đâu. Việc kiểm tra, đánh giá hàng giả cần phải được tiến hành bởi các cơ quan có thẩm quyền kết hợp với các phòng thí nghiệm phân tích hiện đại.

Các chuyên gia khuyên người tiêu dùng nên chọn các công ty hợp pháp, có uy tín và kinh nghiệm về sản xuất mỹ phẩm để mua, tốt nhất nên có tư vấn của các chuyên gia, các bác sĩ, các trung tâm.

TÔ LAN

Các chuyên gia khuyên, đối với nhà sản xuất cần phải đặc biệt chú ý đến việc loại bỏ các hóa chất trong quá trình tinh chế tế bào gốc để đảm bảo độ an toàn cho người sử dụng. Đối với người tiêu dùng, một khi muốn sử dụng sản phẩm (hay liệu pháp) tế bào gốc để làm đẹp, bắt buộc phải được các bác sĩ có chuyên môn tư vấn, trực tiếp tiến hành trị liệu. Ngoài ra, người sử dụng chỉ nên tiến hành trị liệu tại các cơ sở hợp pháp.

Có đúng thế không?

Tại sao máy bay dân dụng không trang bị dù?

Khi đi máy bay hàng không dân dụng bạn có thể dễ ý thấy trên máy bay không trang bị dù cho cả hành khách lẫn phi hành đoàn. Mặc dù nhảy dù là một phương pháp thoát khỏi "tử thần" rất tốt, nhưng phải trải qua khóa học đào tạo nghiêm ngặt để nắm được cách nhảy và lái dù. Đối với người chưa được huấn luyện thì việc nhảy dù rất nguy hiểm.

Ngoài ra, trong máy bay luôn duy trì áp suất khí quyển giống với mặt đất. Ở độ cao hàng chục nghìn feet thì nhiệt độ ngoài trời là khoảng -50°C , chỉ cần mở cửa ra là đã chết cứng, chưa nói tới áp suất và không khí trên đó loãng, không thể thở được. Nếu hạ độ cao xuống thấp mới nhảy dù thì chỉ khoảng nửa số hành khách nhảy ra được, máy bay đã chạm đất rồi, chưa kể mất thời gian vì những người chần chừ sợ sệt không dám nhảy. Một lý do nữa là với thiết kế như hiện nay, hành khách chỉ có thể nhảy ra từ các cửa trên thân máy bay

và thực tế là nguy cơ chấn thương sẽ rất nặng do va đập mạnh khi rơi vào các động cơ, các cánh máy bay. Nếu nhảy từ cửa sau, bạn thậm chí có thể bị "nướng" bởi động cơ máy bay. Hơn nữa, trên mỗi chuyến bay,

khi có sự cố, chỉ phi công và tiếp viên trưởng được biết, cho nên phi hành đoàn cũng không được trang bị dù để có trách nhiệm tập trung cứu máy bay đến phút cuối.

KHUÊ ĐỨC
(Tổng hợp)

Tri thức mới

Sóng điện từ có thể làm tăng hoạt động hệ thần kinh

Nghiên cứu của các nhà khoa học thuộc Đại học British Columbia (Canada) cho thấy, xung điện từ làm tăng khả năng hoạt động của não. Các nhà khoa học đã tìm hiểu tác động của sóng điện từ đối với hoạt động học hỏi và ghi nhớ của não ở 30 người. Họ yêu cầu những người tình nguyện theo dõi một mục tiêu được đánh dấu bằng chấm đỏ trên máy tính. Tất cả những người tham gia đều không nắm được quy luật chuyển động của mục tiêu. Trong lần thử nghiệm thứ hai, nhóm nghiên cứu gắn nam châm lên đầu một số người trong khi những người còn lại không được gắn gì. Kết quả cho thấy, những người được gắn nam châm nhận ra mục tiêu di chuyển theo quỹ đạo được lập trình sẵn trong một giai đoạn. Kết quả này chứng minh rằng sóng điện từ có thể làm tăng khả năng hoạt động của hệ thần kinh.

A.K (Theo Telegraph)

Máy tách bắp không lột vỏ

Các nhà khoa học thuộc Trung tâm Năng lượng và Máy nông nghiệp, Đại học Nông Lâm TPHCM đã chế tạo thành công máy tách bắp không lột vỏ.

Máy có cấu tạo khá đơn giản. Theo đó, sau khi khởi động máy, bắp sẽ được đổ vào máy cấp liệu, trống đập. Máy sẽ giúp tách hạt khỏi cùi bắp. Hạt bắp sẽ được thu hồi tại máy tháo liệu, còn cùi bắp và vỏ sẽ được phun ra theo một cửa riêng. Điều đặc biệt ở đây chính là ở chỗ, máy sẽ tách hạt mà không cần phải lột vỏ như những chiếc máy truyền thống (bóc hết vỏ, máy chỉ có chức năng tẽ hạt khỏi lõi). Các chuyên gia cho biết, với chiếc máy này, không cần làm khô trước khi tách hạt, khả năng tách hết hạt khỏi bắp đạt 100%... Việc này giúp giảm chi phí lao động, giảm chi phí sản

xuất, giảm tổn thất khi thu hoạch. Máy có công suất 4 tấn hạt/giờ. Thiết bị có giá khoảng 20 triệu đồng/sản phẩm.

MINH HÀ

Tăng lòng đỏ trứng bằng quả gấc

Sử dụng bã khô của quả gấc bổ sung vào thức ăn của vịt sẽ làm tăng tỷ lệ trứng có phôi và tăng độ đậm màu của lòng đỏ trứng, mặt khác ngăn ngừa các bệnh nhiễm khuẩn cho gia cầm nói chung... Đó là đề tài nghiên cứu của GS Vũ Duy Giảng và các cộng sự của trường Đại học Nông nghiệp Hà Nội.

Nhóm nghiên cứu cho biết, gấc cho ra dầu gấc và một phụ phẩm là khô bã gấc có thành phần dinh dưỡng tương đương với ngô. Các chất chống oxy hóa trong khô bã gấc có tác dụng bảo vệ các phần tử sinh học của tế bào, không bị tổn hại do sự tấn công của các gốc tự do. Nhờ vậy, con vật khỏe mạnh, sinh trưởng và sinh sản tốt. Khô dầu bã gấc còn có những phần màu tự nhiên, làm tăng đậm độ màu lòng đỏ trứng. Kết quả thử nghiệm trên đàn vịt cho thấy, tỷ lệ trứng có phôi đạt cao nhất khi cho ăn thức ăn có chứa 6 - 9% khô bã gấc. Độ đậm màu lòng đỏ trứng tương đương với màu trứng đàn vịt có bổ sung Red Lucanthin (sắc chất tổng hợp thường dùng để tăng độ đậm màu cho lòng đỏ trứng). **HÀ BÌNH**

Người chữa bệnh tuyệt tự cho... cây

Trong hàng loạt những cây được ông cứu có đại lão cổ thụ trên 300 năm tuổi còn “đẻ” ra hậu duệ, có trung lão cổ thụ ốm thập tử nhất sinh, có những cây kỷ niệm từng khiến chủ nhân đổ bao nước mắt vì ngỡ mất lại hồi sinh...

Ông là Nguyễn Anh Kết, Tổng Giám đốc Công ty Cổ phần Thanh Hà. Đối tượng đầu tiên được ông hồi sinh là cây ngôu bên Lăng Bác. Cây ngôu đó vốn là món quà tặng từ khi xây Lăng, nó rất cao to, dáng tròn như một mâm xôi, chẳng hiểu sao một ngày bỗng “đi” gần một nửa. Người ta nhờ Viện Hàn lâm Khoa học & Công nghệ Việt Nam cứu cây, Viện này lại giới thiệu đến ông Kết. Một thẻ ra vào khu vực đặc biệt được cấp cho ông để tiện kiểm tra, chăm sóc cây. Nguyên nhân được chẩn đoán là đất lâu ngày đã mất chất dinh dưỡng cộng với tuổi tác của cây ngôu này đã cao nên bệnh tật trở dậy. Sau một năm phun chế phẩm sinh học, cây ngôu quý trở lại dáng vẻ tròn trịa như thửa nào.

Câu chuyện tưởng chừng bằng di, một buổi ông bạn ở Phòng Công nghiệp và Thương mại Việt Nam đến nhờ ông Kết cứu cho cây đa ở Khu di tích Tân Trào (Tuyên Quang). Xót xa trước cái cây chứng nhân của lịch sử đang hấp hối, ông Kết tắc lưỡi: “Một lần lên cho biết”. “Khác với nhiều cây, thân đa có những u, sẹo chứa các đại thực bào, nơi khởi phát ra tế bào gốc. Tác động vào đó để kích thích tế bào mới sinh ra, nhân lên thì có thể khiến cho cây nảy chồi. Nguyên tắc của tôi là thế”, ông Kết thuyết minh.

Chế phẩm sinh học được đem ra phun và tưới cho cây. Phun để nó bật mầm. Tưới để giải độc đất. Thấm thoát mấy năm trôi,

Ông Kết bên bàn thí nghiệm

hậu duệ của cây đa Tân Trào giờ là hai cái cành sum suê với trên 30 rễ nhánh tỏa tua tua, có cái to như bắp chân người. “Giờ nhà ai, quai nhà ấy”, cây đa mới cũng mềm mại một dáng nghiêng nghiêng như cây đa cổ.

Hết cây đa Tân Trào lại đến cây đa trong Khu di tích Kim Liên (Nam Đàn, Nghệ An) dính sự cố. Ông Kết được mời vào “khám bệnh”. Khi chữa ông Kết cho đào hết lớp bê tông xung quanh gốc cây để đất nhả hết khí độc, xử lý môi một rồi lấp đất, phun chế phẩm. Vài tháng sau nó đã bắt đầu mọc mầm, chồi rễ phụ, khỏe lên. Ca tiếp theo là một đại cổ thụ mọc trong khuôn viên Tổng cục Du lịch. Tất cả những trường hợp đó ông Kết đều chạy chữa không công.

Trong một lần thử chế phẩm phun cho cây cà phê già ở Tây Nguyên với ý tưởng làm chồi bật lên rồi ghép giống mới, ông Kết không ngờ vườn cà phê lại trẻ hóa, ra hoa, đậu quả trên thân, năng suất vườn gần bằng cà phê trồng mới. Điều đó mở ra triển vọng cải tạo diện tích cả trăm ngàn ha cà phê già ở Tây Nguyên.

DƯƠNG ĐÌNH TƯỜNG

Bảo tồn gà giống Lạc Thủy

Đây là giống gà có mã đẹp, chất lượng thịt thơm ngon, dễ nuôi, được thị trường ưa chuộng, cho hiệu quả kinh tế cao, cần được bảo tồn và nhân giống để phục vụ chương trình phát triển ngành chăn nuôi gia cầm của địa phương theo hướng sản xuất hàng hóa.

Từ tháng 8/2013 - 11/2014, Trung tâm Thực nghiệm & bảo tồn vật nuôi, Bộ môn Động vật quý hiếm & Đa dạng sinh học (Viện Chăn nuôi) đã tiến hành điều tra, nghiên cứu thực tế giống gà Lạc Thủy tại 50 hộ của các xã Phú Thành, An Bình, An Lạc, Phú Lão (huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình), đồng thời tiến hành nuôi bảo tồn tại Viện Chăn nuôi nhằm duy trì nguồn gen.

Báo cáo của đề tài khoa học “Nghiên cứu nhân thuần, chọn lọc và bảo tồn nguồn gen gà Lạc Thủy” nêu rõ: “Giống gà Lạc Thủy đáp ứng 3 tiêu chí nghiên cứu của đề tài là mã đẹp, chất lượng thịt thơm ngon, kỹ thuật dễ nuôi, có mức đầu tư vừa phải và có thể nuôi được thành hàng hoá... Kết quả khảo sát thực tế tại các hộ gia đình tham gia mô hình và tại Viện Chăn nuôi cho thấy, gà Lạc Thủy có khả năng chống chịu bệnh, thời tiết khí hậu, nhất là vào mùa lạnh khá tốt, dễ nuôi, lớn nhanh, chất lượng thịt thơm ngon, được thị trường ưa chuộng nên giá bán cao gấp 1,5 - 2 lần so với các giống gà thường, cho hiệu quả kinh tế rất cao”.

Sắp tới nhóm đề tài sẽ đề nghị Hội đồng KH&CN tỉnh Hòa Bình công nhận và đặt tên chính thức cho giống, đồng thời tiếp tục hoàn thiện các quy trình công nghệ về nhân giống và chăn nuôi để chuyên giao rộng rãi cho bà con có nhu cầu trong vùng và các

Giống gà Lạc Thủy

địa phương khác mở rộng sản xuất. Theo các nhà khoa học, đây là giống gà ri bản địa có từ lâu đời tại xã Phú Thành (Lạc Thủy) và xã An Phú (Mỹ Đức, Hà Nội), đang được nuôi phổ biến ở huyện Lạc Thủy.

Gà trưởng thành có ngoại hình gần giống gà Mía (thị xã Sơn Tây, Hà Nội). Tuy nhiên, gà Lạc Thủy chân nhỏ, hơi cao, da chân màu vàng, da thịt vàng, mào đơn, con mái nặng trung bình quân 1,5kg, con trống khoảng 2kg/con. Ngoại hình gà Lạc Thủy đồng nhất, gà con một ngày tuổi có lông màu trắng ngà, khi trưởng thành quần thể gà có màu lông giống nhau. Con mái màu lá chuối khô, con trống có màu đỏ mận chín, rất thích hợp với thị hiếu người tiêu dùng nhất là vào các dịp lễ, Tết nên dễ tiêu thụ. Thời gian nuôi gà thịt khoảng 4 - 4,5 tháng, tỷ lệ sống khoảng 90 - 93%, tỷ lệ tiêu tốn khoảng 3,3kg thức ăn cho 1kg tăng trọng. Gà Lạc Thủy mọc lông sớm và nhanh nên có khả năng thích nghi và chống chịu thời tiết tốt, thích hợp nuôi cả 4 mùa trong năm. Có thể chăn nuôi theo phương thức nuôi nhốt, bán chăn thả, thích hợp với quy mô hộ gia đình, trang trại và bán trang trại...

QUANG ĐÁN

Hiệu quả kinh tế từ mô hình xen canh

Với tập quán trồng lúa trên ruộng bậc thang, trồng ngô ở những dốc núi có độ cao lớn, để nâng cao hiệu quả sử dụng đất, thời gian qua, người dân tỉnh Lai Châu đã tích cực trồng xen canh, nâng cao năng suất, hiệu quả kinh tế.

Ông Lương Văn Inh, Bí thư Đảng ủy xã Mường Kim, huyện Than Uyên cho biết: “Việc trồng xen canh cây nông nghiệp của bà con trong 4 năm trở lại đây đã thu được kết quả rất khả quan. Với giá 10.000đ/túm củ đậu, mỗi sọt củ đậu bà con cũng thu được từ 100.000 - 200.000đ. Có gia đình thu trên 10 triệu đồng/vụ. Cách làm này giúp tiết kiệm đất, công chăm bón cho các loại cây trồng, trong khi bà con lại có thêm thu nhập để phục vụ sinh hoạt. Tuy chưa có các chính sách hỗ trợ nhưng xã đã khuyến khích người dân tích cực trồng xen canh, nâng cao hiệu quả kinh tế”.

Việc trồng xen canh ở các xã, bản vùng cao, cho thấy, người dân đã thay đổi nhận thức trồng trọt và làm quen với phương châm “lấy ngắn nuôi dài”. Nếu như trước đây, mùa trồng ngô, sắn trên nương; việc làm cỏ, chăm bón cây khiến người

Bà con đang thu hoạch củ đậu

dân tốn nhiều công chăm bón, thì nay chỉ cần trồng bí đỏ, dưa mèo cũng mang lại thu nhập đáng kể.

Theo anh Lê Đăng Dân, cán bộ Sở Nông nghiệp & Phát triển nông thôn thì Sở đã chú trọng hướng dẫn kỹ thuật trồng xen các loại cây: Mắc ca, bơ, đậu tương, lạc trên nương chè, trong 3 năm đầu trồng chè chất lượng cao. Cụ thể như năm 2014, huyện Tam Đường trồng mới 61,92ha chè Kim Tuyên tại xã Bản Bo, Sơn Bình. Để tận dụng diện tích khi cây chè còn nhỏ, người dân đã được hướng dẫn trồng xen cây họ đậu 308,6ha (cơ cấu giống lạc, đậu tương) và có những hỗ trợ về giống, phân bón.

Tuy trồng xen canh là đầu hiệu đáng mừng, cần được nhân rộng, nhưng việc bảo quản và chọn thời điểm bán sản phẩm trồng trọt cũng cần được các cơ quan chức năng chú trọng. Bà con bán các loại bí đỏ đúng vụ 10.000đ/kg, nhưng nếu biết cách bảo quản để bán trái vụ vào thời điểm cuối năm, thì giá bán sẽ cao gấp đôi như các loại bí đỏ được nhập vào thị trường trong thời điểm này.

Để làm được điều này, rất cần sự quan tâm của các cơ quan chức năng, các nhà khoa học về nông nghiệp, hướng dẫn bà con để tăng hiệu quả về kinh tế.

VŨ ĐÁN

Đầu tư đúng, trúng mùa ngô

Việc tăng sản lượng cây trồng không chỉ trông đợi vào tăng diện tích canh tác mà phải có các biện pháp kỹ thuật toàn diện để khai thác được tối đa tiềm năng năng suất của giống, hướng tới mục tiêu cải thiện thu nhập cho người nông dân.

Với các giống bắp lai hiện đang được cung cấp trên thị trường, năng suất tiềm năng có thể đạt tới 10 - 12 tấn/ha, thậm chí 14 tấn/ha. Tuy nhiên, khi áp dụng vào thực tế, người nông dân chỉ đạt 7 - 8 tấn/ha, thậm chí còn thấp hơn; đồng nghĩa với việc 30 - 50% năng suất tiềm năng còn lại của giống đang bị lãng phí.

Để khai thác tối đa tiềm năng của giống, Trung tâm Khuyến nông tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu và Đồng Nai đã phối hợp với Công ty Syngenta Việt Nam xây dựng mô hình trồng bắp năng suất cao “Đầu tư đúng - Trúng mùa ngô” (Start Right), nhằm đánh giá hiệu quả và chuyển giao những giải pháp tiên tiến cho người trồng bắp trong vùng.

“Đầu tư đúng - Trúng mùa ngô” là chương trình thâm canh tổng hợp cho cây bắp do Syngenta nghiên cứu và phát triển, bao gồm từ khâu chuẩn bị đầu vụ cho đến khi thu hoạch phù hợp với điều kiện từng vùng sinh thái, nhằm tạo điều kiện cho ruộng bắp sinh trưởng và phát triển tối ưu để cho năng suất và hiệu quả cao nhất.

Tại các huyện Châu Đức (Bà Rịa - Vũng Tàu) và Xuân Lộc, Cẩm Mỹ (Đồng Nai), vụ hè thu vừa qua một loạt mô hình được thực hiện với giống NK67 và NK7328 (hai giống bắp lai đang được nông dân rất ưa chuộng) trên cơ sở so sánh với ruộng canh tác theo tập quán sản xuất tại địa phương.

Kết quả cho thấy, việc chọn giống phù hợp, trồng đúng mật độ được khuyến cáo;

xử lý hạt giống với Cruiser Plus trước khi gieo giúp kiểm soát hiệu quả côn trùng gây hại ở giai đoạn cây con và bộ rễ phát triển khỏe hơn; bón phân cân đối và quản lý cỏ dại hiệu quả; phòng trừ sâu bệnh hại với Amistar Top và Virtako đã giúp ruộng bắp sinh trưởng phát triển tốt, sạch bệnh, trái to, đều, màu hạt đẹp, cho năng suất cao và chất lượng tốt.

So sánh với ruộng canh tác theo tập quán phổ biến của người dân trong tỉnh, năng suất ruộng áp dụng giải pháp cao hơn từ 10,7 - 12,6%, tương đương với gần 1 tấn/ha, với giá bán hiện nay thì phần lợi nhuận tăng thêm sau khi trừ chi phí đạt từ 3,2 - 3,8 triệu đồng.

Đánh giá về giải pháp này, cả người dân và đại diện Trung tâm Khuyến nông hai tỉnh đều cho rằng đây là cách làm tiên tiến cần được nhân rộng để nâng cao hiệu quả trong sản xuất bắp tại địa phương. Được biết, ngay sau khi được giới thiệu tại Việt Nam, chương trình này đã được trình diễn tại hơn 30 mô hình trên chính những mảnh ruộng của nông dân tại khắp các vùng trồng ngô trong cả nước.

SỸ THĂNG

Bình Định: Nuôi lươn giống thành công

Phong trào nuôi lươn đồng ở Bình Định đang phát triển mạnh nhưng chưa sản xuất được lươn giống nên nông dân phải mua giống từ các tỉnh miền Tây Nam bộ với chất lượng rất bấp bênh. Xuất phát từ thực tế này, ngành chức năng ở Bình Định đã tổ chức nuôi thử nghiệm lươn giống thành công.

Hiện nay, kỹ thuật nuôi lươn đồng của nông dân Bình Định đã có nhiều thay đổi. Nếu như trước đây họ lấy bùn đổ vào ao để nuôi, thì hiện nay họ nuôi không cần dùng bùn. Thay vào đó họ xây hồ, sau đó đan sạp tre chông từng lớp trong hồ để nuôi lươn.

Từ tháng 6/2014 đề tài khoa học cấp tỉnh “Sinh sản, ương, nuôi thương phẩm lươn đồng tại Bình Định” được thực hiện tại Trạm Thực nghiệm nuôi trồng thủy sản Mỹ Châu, huyện Phù Mỹ (trực thuộc Trung tâm Giống thủy sản Bình Định) với quy mô 220 kg lươn bố mẹ, dự kiến cho ra 20.000 con lươn giống có trọng lượng 20g/con (50 con/kg).

Số lươn giống được sinh sản ra sẽ được cấp miễn phí cho các hộ tham gia nuôi lươn thương phẩm. Ngoài ra, những hộ tham gia mô hình còn được hỗ trợ miễn phí về hướng dẫn kỹ thuật và 30% thức ăn theo Nghị quyết 02 về khuyến nông -

khuyến ngư. Dự kiến sẽ đạt được 1,4 tấn lươn thương phẩm (3 con/kg), sản phẩm thu hoạch lên người nuôi được hưởng tất.

“Từ mô hình này, người nuôi lươn ở Bình Định từng bước được chuyển giao kỹ thuật nuôi lươn thương phẩm không cần ao bùn, cho hiệu quả cao. Từ đó, kích thích được phong trào nuôi lươn, đa dạng hóa đối tượng nuôi trong nuôi trồng thủy sản”, ông Nguyễn Thế Vũ, Giám đốc Trung tâm Giống thủy sản Bình Định, chủ nhiệm đề tài cho biết thêm.

Hiện nay, 220kg lươn bố mẹ đã được cho đẻ đợt 1 vào tháng 9 và tháng 10 vừa qua, số lượng giống cấp 1 ương được khoảng 6.000 con (2g/con), đến tháng 3/2015 sẽ triển khai mô hình nuôi lươn thương phẩm. Trong những năm qua, nhu cầu lươn giống trên địa bàn Bình Định khá cao, mỗi năm cần có từ 800.000 - 1 triệu con mới đáp ứng đủ cho nhu cầu người nuôi. Nếu lươn giống được sản xuất tại

Bình Định, người nuôi sẽ chủ động được con giống,

không phải lặn lội vào tận miền Tây Nam

bộ mua nên không tốn tiền vận

chuyển, giá thành con

giống sẽ giảm và nhất là con

giống được sản xuất tại môi

trường địa phương nên khi

thả nuôi tỷ lệ sống sẽ đạt rất cao.

VŨ ĐÌNH

Trồng chuối trên đất muối tro

Vùng gò đồi rộng lớn xã An Lĩnh (huyện Tuy An, Phú Yên) là đất sạn cốm, mỗi mùa mưa qua, bờ mặt đất được “trắng” bởi lớp đất từ lá cây ủ mục có màu xám tro nên người dân quanh vùng gọi là đất muối tro... Trồng chuối trên loại đất này cho hiệu quả kinh tế cao.

Anh Nguyễn Quang Vinh ở thôn Quang Thuận (An Lĩnh) cho hay, cách đây 10 năm, anh lập gia đình nên ráng khai hoang trồng chuối rồi mua thêm đất của những người xung quanh, đến nay có 3ha chuối trồng trên đất muối tro. Chuối là cây mang lại thu nhập chính, từ thân, bắp đến buồng chuối đều được nông dân tận thu bán ra tiền. Riêng gia đình anh trồng 2,5ha thu nhập gần 70 triệu đồng/năm.

Trồng chuối sợ nhất là năm gặp mưa bão lớn, trong vườn chuối cây chuối cao lớn thì gặp gió mau gãy, chỉ một số ít cây chuối đẹt là thoát. Mùa mưa bão năm 2009, cả vườn chuối của anh đổ ngã hàng loạt, gần Tết không có chuối bán chỉ còn sót lại số ít nằm ở khu vực dưới hố sâu gió không “lọt” tới. Năm ấy anh mất tiền triệu đầu tư trồng chuối. Còn mấy năm nay chuối phát triển tốt, hàng năm nhờ chuối mà anh có tiền chi tiêu trang trải cuộc sống gia đình, nuôi con ăn học.

Ông Đỗ Sơn, Chủ tịch UBND xã An Lĩnh cho biết, chuối ở đây hầu hết trồng bán dịp Tết. Đầu tháng Chạp, cảnh mua bán chuối diễn ra tấp nập, xóm làng vui hẳn lên. Đất sản xuất chủ yếu là đất đá pha sạn cốm nên người dân tập trung trồng chuối. Mấy năm nay chuối được giá, đắt hàng nên nông dân vui mừng. Đối với những người trồng nhiều, chỉ riêng thân chuối sau khi tách thành bẹ phơi khô bán đã có tiền triệu.

Theo kinh nghiệm của người trồng chuối, để chuối ra buồng bán trúng dịp Tết thì cứ tháng 4 bứng chuối con trồng chăm sóc đến tháng Chạp thu hoạch. Gần đây nhiều người đầu tư trồng chuối quy mô lớn để tăng thu nhập. Vườn chuối của ông Nguyễn Văn Đa ở thôn Phong Thái rộng 3ha. Khác với cách trồng truyền thống đào hố rồi trồng chuối con, ông Đa thuê xe gầu (xe múc), moi hố trồng. Cách trồng này theo ông Đa, từ khi trồng chuối con đến khi bén rễ ra lá non chỉ trong 7 - 10 ngày, còn trồng bình thường thì cây chuối “minh nước” (thân mềm) nên gần cả tháng sau chuối mới phát triển. Không những thế, cây chuối khi trồng moi hố sâu rộng đất xốp, từ cây chuối mẹ đẻ ra nhiều cây chuối con, vả lại lớp chuối con sau này lâu lồi gốc (vì trồng sâu hàng năm lấp gốc cao dần) nên “ăn” được mấy mùa sau, buồng chuối lại sai nải, trái to.

Theo thống kê của UBND xã An Lĩnh, toàn xã có 490ha chuối, trong đó thôn Vĩnh Xuân là nơi trồng chuối lớn nhất xã. Trồng chuối không cần đầu tư cao nên được mùa năm đầu tiên đã có lãi phân nửa, hai năm nay chuối được mùa, được giá nên nông dân rất phấn khởi...

MINH NGỌC

Lâm Đồng tìm đầu ra cho sữa bò

Từ những tháng cuối năm 2014 đến nay, người chăn nuôi bò sữa ở các xã Tra, Đa Ròn (huyện Đơn Dương) - vùng nuôi bò sữa tập trung lớn nhất của tỉnh Lâm Đồng - đang thấp thỏm lo lắng với đầu ra cho sản phẩm sữa.

Trong khi sản lượng sữa tươi của vùng và cả tỉnh ngày càng nhiều, thì các doanh nghiệp thu mua sữa lại không có nhu cầu ký thêm hợp đồng, khiến sản lượng sữa dồi dư, dẫn đến tình trạng nhiều nơi phải bán đổ bán tháo, hoặc đem đổ bỏ.

Ông Lê Văn Minh, Giám đốc Sở Nông nghiệp & Phát triển nông thôn tỉnh Lâm Đồng thừa nhận việc phát triển đàn bò sữa của tỉnh đã vượt quy hoạch. Điều này đã dẫn đến nguồn cung cấp sữa tươi vượt quá nhu cầu thu mua của các doanh nghiệp. Toàn tỉnh có 3 doanh nghiệp đang thu mua sữa thô cho người chăn nuôi gồm Vinamilk, Cô gái Hà Lan và Dalatmilk. Tuy nhiên, đến nay cả 3 công ty đều không có nhu cầu ký thêm hợp đồng thu mua sữa mới mà đang siết chặt quản lý chất lượng sữa. Riêng Công ty Vinamilk thu mua tới 70% lượng sữa toàn tỉnh.

"Không có hợp đồng nên rất khó tiêu thụ bởi các công ty sữa đều chỉ cam kết thu mua theo đúng hợp đồng với các hộ đã ký kết, chưa thu mua đối với các hộ nuôi mới. Hiện toàn tỉnh có 208 hộ mới chăn nuôi bò sữa chưa ký kết hợp đồng với các doanh nghiệp, với tổng số bò sữa

901 con, sản lượng 5 tấn/ngày. Các hộ này phải gửi bán thông qua các hộ đã ký hợp đồng từ trước hoặc phải chuyển đi xa để bán sữa tươi ở các huyện khác", ông Lê Văn Minh cho biết.

Đây là hậu quả của việc chăn nuôi tự phát, ồ ạt nuôi bò sữa theo phong trào của nhiều người dân vùng Đơn Dương và ở một số huyện, thành phố khác của tỉnh Lâm Đồng. Dù vậy, để tăng dần đột biến cũng có trách nhiệm của ngành nông nghiệp. Điều này đã được lãnh đạo tỉnh Lâm Đồng chỉ ra với yêu cầu ngành nông nghiệp cần xem lại chương trình phát triển bò sữa, phối hợp với các địa phương rà soát, kiểm tra việc phát triển đàn, đồng thời phối hợp với các ngành chức năng, các doanh nghiệp để tìm giải pháp tháo gỡ khó khăn cho nông dân.

Bà Lê Thị Bé, Trưởng phòng Nông nghiệp huyện Đơn Dương cho biết: Trước thực trạng đáng báo động của ngành chăn nuôi bò sữa tại địa phương, Phòng nông nghiệp huyện đã làm việc với các công ty thu mua sữa đóng trên địa bàn để tìm cách tháo gỡ. Cụ thể, đề nghị phía các công ty thu mua sữa tiến hành nâng cấp bồn chứa sữa, tăng công suất thu mua. Đồng thời, cũng đề nghị phía các công ty tìm cách tiến hành rà soát lại tất cả các hộ chăn nuôi bò sữa trên địa bàn để ký hợp đồng thu mua sữa cho bà con.

VŨ ĐÁN

Bò sữa được nuôi tự phát ở các hộ gia đình

Nuôi cấy mô sâm Ngọc Linh

Đề tài độc lập cấp Nhà nước “Nghiên cứu xây dựng công nghệ sản xuất sinh khối tế bào và rễ sâm Ngọc Linh in vitro” do TS Nguyễn Hữu Hồ, Viện Sinh học nhiệt đới làm chủ nhiệm, đã thu được một số kết quả đáng ghi nhận về kỹ thuật nuôi nhân mô phôi vô tính, rễ bất định và rễ tơ sâm Ngọc Linh bằng hệ thống bioreactor.

Sâm Ngọc Linh được chứng minh là có giá trị dược liệu rất cao, xếp vào nhóm sâm quý của thế giới. Loài sâm này trong tự nhiên đang bị đe dọa do sự khai thác quá mức. Hiện Nhà nước đang triển khai thực hiện dự án đến năm 2023 “Hoàn thiện quy trình công nghệ nhân giống, canh tác, mở rộng sản xuất, xây dựng phát triển thương hiệu quốc gia sâm Ngọc Linh”, với trọng tâm là tìm giải pháp để xây dựng và phát triển thương hiệu quốc gia được bảo hộ trên thế giới cho các sản phẩm của cây sâm Ngọc Linh.

Nuôi nhân mô phôi vô tính (somatic embryo) là kỹ thuật lần đầu được xây dựng nên có tính mới cao. Loại mô này ít nhiều ở trạng thái biệt hóa nên hàm chứa lượng hoạt chất cao hơn so với hệ thống nuôi cấy tế bào huyền phù, có thể nuôi thu hợp chất thứ cấp ở mức chấp nhận được mà không cần qua xử lý elicitor đặc trưng; có thể sử dụng trong sản xuất sinh khối nhằm thu hoạt chất, ăn tươi trực tiếp (do không dùng chất điều hòa sinh trưởng tổng hợp) và nhân giống vô tính, cây từ phôi vô tính tương tự cây gieo từ hạt nên dễ dàng tạo vi củ trong điều kiện in vitro và thuận lợi trong tạo củ khi cây được trồng ở ngoài đất.

Nuôi nhân rễ bất định là hệ thống nuôi cấy rễ bất định, hệ thống mô phỏng việc

Sâm Ngọc Linh được nuôi cấy trong phòng thí nghiệm

thu sinh khối rễ từ cây trồng trong điều kiện tự nhiên, nơi tích tụ nhiều hợp chất thứ cấp, được thực hiện để nhân sinh khối dùng chiết xuất hợp chất thứ cấp. Hiện loại mô này đang được nghiên cứu nuôi cấy trong môi trường không bổ sung chất điều hòa sinh trưởng tổng hợp nhằm tăng phổ ứng dụng sản xuất.

Nuôi nhân rễ tơ có điểm đặc biệt là có thể nhân sinh khối quy mô lớn loại mô này trong môi trường không bổ sung tác nhân kích thích sinh trưởng tổng hợp, nhằm tạo sản phẩm “sạch” dư lượng chất điều hòa sinh trưởng (dùng chiết xuất hợp chất thứ cấp). Thực tế cho thấy rễ tơ là hệ thống nuôi cấy sản sinh nhiều hoạt chất nhất so với hai hệ thống nuôi trên.

Các quy trình nuôi cấy nhân giống các loại mô sâm nói trên đều mang tính mới cao, có thể so sánh với các nước trong khu vực và thế giới về trình độ khoa học - công nghệ; có thể nâng cấp dễ dàng lên quy mô nuôi cấy 20 lít. Hơn nữa, do thao tác nuôi cấy không phức tạp, sinh khối thu được có thể đáp ứng cho nhiều mục đích sử dụng khác nhau, điều kiện nuôi không chịu sự chi phối của môi trường bên ngoài.

NAM PHAN

Cùng rút kinh nghiệm

Cẩn trọng khi dùng thuốc Nam

Ông Lê Văn T. (48 tuổi, ở An Giang) phải nhập Khoa Chấn thương chỉnh hình Bệnh viện Đa khoa Trung tâm tỉnh An Giang. Ông T. cho biết, do cánh tay phải thường đau nhức khớp rồi nghe người quen chỉ dùng thuốc Nam bó. Ông đã sử dụng một số loại thuốc trộn lại và đắp lên chỗ bị nhức rồi bó lại, nhưng khoảng 1 giờ sau, chỗ bó rất nóng, ngứa ngáy... Cảm thấy bất ổn, ông T. tháo bỏ hết thuốc Nam nhưng cánh tay lúc này đã đỏ tấy, sưng vù. Gia đình đưa ông đến bệnh viện được chẩn đoán bị dị ứng nghiêm trọng do bó thuốc Nam. Mặc dù đã được các bác sĩ điều trị trong 10 ngày liên tiếp, hiện vết lở loét trên cánh tay ông T. đã giảm gần 50% so với lúc nhập viện. Song theo các bác sĩ, ca bệnh bị nhiễm trùng, hoại tử da cánh tay do bó thuốc Nam của ông T. vẫn phải tiếp tục theo dõi điều trị.

Lời bàn: *Bất cứ loại thuốc nào cũng có thể gây dị ứng, vì vậy cần thay đổi quan niệm thuốc Nam, thuốc Bắc là "lành". Dị ứng thuốc và dị ứng thuốc Nam nếu nặng có thể gây suy thận, nguy hại cho sức khỏe, tính mạng. Ngay cả việc đắp thuốc lá bên ngoài cũng có thể gây dị ứng. Dị ứng có thể xảy ra sớm vài giờ sau khi sử dụng nhưng có khi lâu dài, nhiều ngày, thậm chí cả tháng mới xuất hiện. Khi sử dụng thuốc Nam thấy các biểu hiện sẩn ngứa, nóng rát da, nổi mào đay, viêm loét miệng... cần dừng ngay và đi khám để được chẩn đoán chính xác. Nếu dùng thuốc Nam, bà con nên mua tại các cơ sở có bài thuốc đã được thẩm định và các vị cần điều chỉnh liều lượng rất cẩn thận.*

BS NGUYỄN VŨ

Nhiễm giun đũa chó viêm màng bụng

Bà Đ.T.H. (Bình Dương), 49 tuổi nhập viện trong tình trạng suy kiệt, không ăn uống được, phù chân, bụng sưng to và đau bụng nhiều. Hai tháng trước đó, bệnh nhân đến nhiều bệnh viện khám nhưng lại được chẩn đoán là viêm dạ dày, lao màng bụng, suy dinh dưỡng... tình trạng bệnh không cải thiện. Sau khi biết bệnh nhân từng nuôi chó, cùng với thành phần bạch cầu tăng cao trong máu, các bác sĩ đã quyết định nội soi dạ dày và ruột già, chụp CT bụng, chọc hút dịch ổ bụng để làm xét nghiệm. Kết quả xác định bệnh nhân bị viêm màng bụng do nhiễm giun đũa chó. Sau hơn một

tháng nằm viện điều trị, được tẩy giun chó, bệnh nhân khỏe hẳn, hết đau bụng, bụng nhỏ lại, ăn uống tốt và tăng 4kg.

Lời bàn: *Đây là trường hợp rất hiếm gặp vì thường khi giun đũa chó vào cơ thể sẽ đi đến não, gan, phổi... để gây biến chứng chứ rất hiếm khi gây biến chứng ở ổ bụng. Trường hợp này, nếu không được chẩn đoán và điều trị kịp thời, bụng bệnh nhân càng ngày càng to, suy kiệt dần và có thể tử vong. Vì vậy, khi có các biểu hiện bất thường như bà H cần đến viện ngay để được điều trị kịp thời.*

BS NGUYỄN VŨ

Công dụng của cây tỏi rừng

Cây tỏi rừng còn có tên là bách hợp, người Tày gọi là khẻo ma, Thái là kip pá, Dao là cà ngái dòi. Tỏi rừng là loại cây thảo, thân hành to màu trắng đục có khi hơi phớt hồng. Rễ cây do nhiều nhánh hợp lại, vì vậy tên thuốc gọi là bách hợp.

Cây cao 0,5 - 1m, thân hành to màu trắng, sống nhiều năm. Lá mọc so le, hình mác thuôn. Cụm hoa mọc ở đầu cành, gồm 3 - 5 hoa to, hình hoa kèn màu trắng. Quả nang 3 ngăn, nhiều hạt nhỏ.

Cây mọc hoang ở các trảng cỏ và bờ nương rẫy vùng núi cao. Bộ phận dùng làm thuốc là thân hành, thu hái vào cuối mùa hạ đầu mùa thu, khi cây bắt đầu khô héo, rửa sạch, tách vảy, đồ nóng hoặc nhúng vào nước sôi 5 - 10 phút, phơi hoặc sấy khô hoặc sao tẩm với mật ong. Dược liệu có màu trắng ngà hay vàng nhạt, cứng, có đường gân ở trong, dễ bẻ gãy, vị hơi đắng, nhót.

Theo kinh nghiệm dân gian, tỏi rừng có vị ngọt nhạt, tính mát, có công dụng dưỡng âm nhuận phế, thanh tâm, an thần, giải độc, nhuận tràng, lợi đại tiểu tiện... Thường dùng làm thuốc bổ, chữa ho, ho khan hoặc ho có đờm đặc, viêm phế quản, thần kinh suy nhược, mất ngủ... Dùng dưới dạng thuốc sắc hoặc bột.

Theo Đông y, bách hợp vị ngọt, nhạt; tính mát. Quy vào ba kinh tâm, phế, tỳ. Tác dụng tư âm, nhuận phế, dưỡng tâm, an thần, nhuận tràng thông tiện, giải độc, chống viêm, dùng điều trị các trường hợp ho, ho ra máu, viêm khí quản cấp, mạn tính, chứng hồi hộp, tâm phiền, cơ thể suy nhược, làm ích khí, kiện vị, trừ trướng khí, chữa đau tim, các chứng phế nhiệt dẫn đến tiện bí, các trường hợp mụn nhọt sưng đau, viêm loét dạ dày tá tràng.

Chữa ho lâu ngày hoặc ho khan, khạc ra máu, có thể nhiều hoặc ít, sốt nhẹ, khát nước, cần phải dưỡng phế âm, thanh hư nhiệt, cầm máu: Huyền sâm 15g, bách hợp 30g, tử uyển 12g, hễ hoa 9g, cam thảo 9g, mạch môn 12g, tang bạch bì 15g, bạch thược 12g, cỏ nhọ nổi 30g, sắc uống.

Chữa ho kéo dài do phế âm hư, ho khan hoặc ho có đờm đặc, khát nước phải bổ phế âm: Sinh địa 12, thực địa 12g, bách hợp 12g, mạch môn 8g, huyền sâm 8g, dương quy 8g, bạch thược 8g, cát cánh 8g, cam thảo 4g. Sắc, uống ấm.

Chữa ho do phế nhiệt, nôn ra máu, mủ: Bách hợp 12g, bổi mẫu 8g, mạch môn 12g, tang bạch bì 12g, tri mẫu 8g, thiên môn 12g, bách bộ 8g, ý dĩ nhân 10g.

Tác dụng dưỡng tâm an thần trong các trường hợp hồi hộp lo âu, tâm phiền, nhất là sau ốm yếu: Dùng bách hợp 24g, tri mẫu 12g, ngọc trúc 12g. Sắc uống.

Chữa đại tiện bí kết, đi tiểu khó, nước tiểu ngắn đỏ: Bách hợp 12g, mạch đông 12g, bạch thược 10g, cam thảo 8g, mộc thông 8g. Sắc uống.

Chữa phù thũng: Bách hợp 12g, bạch thược 10g, bạch linh 10g, xa tiền tử 8g, tang bạch bì 10g.

Chữa viêm loét dạ dày, ợ chua: Bách hợp 40g, ô dược 12g. Sắc uống.

LINH ĐƠN

Khả năng điều trị sức khỏe của khoai lang

Khoai lang là món ăn dân dã, dễ kiếm đồng thời là món ăn có khả năng điều trị sức khỏe.

Trong khoai lang có protein, glucit, nhiều tinh bột, ít đường khử, sterol, chất nhựa, sinh tố B1, B2, C, acid nicotinic, Ca, Mn, P, Fe, K, I... Thân và lá khoai lang còn chứa chất nhựa, axit fumaric, axit succinic và một số axit amin... Theo Đông y, khoai lang vị cam bình, vào tỳ, thận. Có tác dụng kiện tỳ, ích khí, hòa vị, sinh tân, thông tiện. Dùng cho các trường hợp tỳ vị hư nhược (đái tháo đường, táo bón, quáng gà, vàng da...). Hằng ngày có thể dùng 16 - 500g dưới dạng luộc, hầm, nướng.

Chữa táo bón: Ăn khoai luộc đơn thuần hoặc chấm mật, chấm vừng; ăn với cà pháo cả quả hoặc thái chỉ cà, nghiền cùng khoai thành khối. Hoặc uống nước luộc khoai (khoai phải rửa sạch). Nấu chè khoai tươi hoặc khô với vừng và ít hoa quế.

Chữa trĩ: Dùng nước cốt luộc khoai tươi hay khô đã giã nát, uống hàng tháng nước cốt này vào buổi sáng.

Chữa quáng gà: Lá khoai lang non xào gan gà hoặc gan lợn.

Chữa thiếu sữa: Lá khoai lang tươi non 250g, thịt lợn 200g thái chỉ. Xào chín mềm, thêm gia vị.

Chữa viêm tuyến vú: Khoai lang trắng gọt vỏ, giã nhuyễn đắp lên vú, có thể phối hợp với tỏi giã nhuyễn để đắp.

Chữa thận âm hư, đau lưng mỏi gối: Lá khoai lang tươi non 30g, mai rùa 30g, sắc kỹ lấy nước uống.

Chữa thận dương hư, di tiểu nhiều lần: Hầm thịt chó với khoai lang, cho thêm chút rượu và gia vị.

Chữa ngộ độc sắn: Khoai lang gọt vỏ

giã nát thêm nước, vắt lấy nước cốt. Uống cách nhau 1/2 giờ.

Trị say tàu xe: Củ khoai lang tươi nhai nuốt cả nước và bã.

Dùng cho phụ nữ băng huyết: Rau lang tươi một nắm giã nát, lấy nước cốt uống.

Chữa vàng da: Nấu cháo đặc bằng khoai với gạo hoặc bột ngô.

Chữa cảm sốt mùa nóng: Thời tiết nóng dễ gây sốt vì cảm, không ra được mồ hôi. Với người sức khỏe tốt, có thể nấu khoai lang trắng với cải bẹ xanh ăn thay cơm để giúp ra mồ hôi, hạ sốt, giải cảm. Hoặc khoai lang trắng khô một nắm, nghệ một củ, dấm 1/2 chén con, sắc uống nóng. Hoặc khoai lang trắng tươi luộc chín để xông, rồi ăn khoai nóng, uống nước luộc khoai nóng cho ra mồ hôi. Hoặc khoai lang 1 củ (400g), gạo 200g, đậu xanh 1/2 bát cơm, mã thầy 4 củ, củ cải 1 củ, tỏi 3 nhánh, thịt gà 150g, tôm nõn 70g, gia vị. Tất cả giã nát hoặc thái nhỏ nấu nhừ, riêng đậu xanh và mã thầy cho vào sau rồi nấu nhừ tiếp.

Tránh để khoai lang lâu ngày mới ăn vì mặc dù tăng độ ngọt nhưng đồng nghĩa là tăng lượng đường, dễ tăng cân.

LINH ĐẠN

Vị thuốc quý từ bạch cương tằm

Những con tằm tự nhiên bị bệnh mà chết thường được sấy khô dùng làm thuốc, gọi là bạch cương tằm, còn gọi là cương tằm, cương trùng, thiên trùng, thuộc họ tằm *Bombycidae* bị bệnh do vi khuẩn *Botrytis bassiana* Bais hoặc *Beauveria bassiana* (Bais) Vuill làm chết cứng sắc trắng như vôi.

Ở nước ta có nhiều nơi nuôi tằm. Người ta lấy những con tằm tự nhiên bị bệnh chết cho vào vôi sấy khô là được. Bạch cương tằm dài chừng 3,5cm, đường kính 5mm, hình cong queo, bề ngoài màu trắng bản (hoặc màu nâu, hơi lốm đốm trắng); chất cứng nhưng giòn; khi bẻ đôi, vết bẻ có màu xanh nâu, mùi nặng, vị hơi đắng. Bạch cương tằm có tác dụng chữa nhiều bệnh, ngoài ra, con tằm chín và ngải tằm cũng là những vị thuốc quý.

Chữa vết đen sạm trên mặt: Bạch cương tằm tán nhỏ, hòa với nước, bôi vào vết sạm; những vết này sẽ mất dần.

Chữa thiên đầu thống: Bạch cương tằm 4 - 8g tán nhỏ, hòa với nước chè uống, thỉnh thoảng uống cùng với nước hành.

Chữa viêm amidan cấp tính: Bạch cương tằm 10g, phèn chua 5g, phèn đen 5g. Tất cả trộn đều, tán thật mịn, cho vào lọ để dành. Khi dùng, lấy lá bạc hà 5g, sinh khương 5g, sắc với ít nước (đã hòa tan 2g bột nói trên). Lấy nước này chùi vào cổ họng cho nôn ra thật nhiều đờm.

Chữa các chứng suy nhược thần kinh, mệt mỏi, khó ngủ, ăn chậm tiêu, di mộng tinh, trẻ em chậm lớn, phụ nữ ít sữa. Dùng tằm chín (đã nhả được ít sợi tơ, thân vàng óng, không có vết đen trên mình) 200g, lá dâu (lá bánh tẻ, không bị sâu hoặc úa) 500g, vừng đen 300g, mật ong vừa đủ để

Ảnh minh họa

làm viên. Cho tằm vào nước sôi, khuấy mạnh đến khi tằm chuyển sang màu trắng ngà. Vớt ra, để ráo nước rồi sấy hoặc rang nhẹ lửa (chừng 50°C), đảo luôn cho tằm khô đều và không bị cháy. Khi thấy da tằm sần lại, cho lửa to hơn (độ 80°C), đến lúc tằm có màu vàng nâu bóng, mùi thơm là được. Chờ tằm nguội, ngâm tằm 1 - 2 giờ với nước gừng, tỷ lệ một phần gừng, hai phần nước (gừng làm mất mùi tanh của tằm). Vớt tằm ra, sao vàng cho đến khi tằm thật khô, bẻ gãy được. Tán nhỏ và rây thành bột mịn.

Chữa liệt dương, mộng tinh, vô sinh: Ngải tằm 7 con (sao giòn), tằm he (bóc vỏ) 20g. Tất cả giã nát, trộn với trứng gà (2 quả), dùng dưới dạng thức ăn như rán hoặc hấp chín.

Chữa lãnh cảm, rối loạn kinh nguyệt hoặc tắt kinh sớm: Ngải tằm (bỏ đầu, chân và cánh, sấy khô, sao vàng) 100g, ngâm với 500ml rượu trắng trong 7 - 10 ngày (càng lâu càng tốt), thỉnh thoảng lắc đều. Ngày uống hai lần, mỗi lần 30ml. Chú ý: Chỉ sử dụng con tằm được nuôi bằng lá dâu.

LINH ĐẠN

Chế biến cá lóc trị bệnh

Cá lóc còn có tên là cá tràu, cá chuối, cá quả, cá hoa, cá sộp... Cá lóc không chỉ là món ăn bổ dưỡng quen thuộc mà còn là vị thuốc chữa được một số bệnh.

Đây là giống cá nước ngọt, sinh sống tự nhiên ngoài sông suối, đồng ruộng, ao hồ, kênh rạch. Mỗi vùng đều gọi loài cá này với tên khác nhau: Nhiều tỉnh phía Bắc gọi là cá quả, cá sộp; các tỉnh trong Nam gọi là cá lóc, miền Trung xứ Quảng gọi là cá tràu. Một vài trường hợp người ta còn gọi nó là cá lóc đen để phân biệt với cá lóc bông.

Theo Đông y, cá lóc có vị ngọt, tính bình, không độc, có tác dụng bổ khí huyết, gân xương, trừ đàm (dùng tốt cho những trường hợp bị các bệnh phổi), chữa phụ nữ ít sữa, bồi bổ cho người mới khỏi bệnh vì dễ hấp thu. Theo ẩm thực dưỡng sinh, cá lóc cho tác dụng cao nhất vào mùa hạ để trừ thấp nhiệt do mùa này sinh ra. Kết hợp với các vị thuốc, cá lóc được dùng chữa bệnh như sau:

Chữa thận hư nhiễm mỡ: Cá lóc 1 con (250 g) bỏ ruột, nấu với 200g đậu đỏ cho nhừ. Ăn hết một lần.

Chữa trĩ: Cá lóc (200g) trát đất xung quanh rồi lù vào đồng lửa. Khi thấy đất khô cứng, nứt nẻ là cá đã chín. Bóc bỏ lớp đất, bỏ ruột để ăn với lá đập cá và các loại rau thơm khác như ngò tàu, rau quế, húng chanh.

Bổ nguyên khí, thông tiêu: Cá lóc 1 con (400g), đông quỳ tử (24g), hồng sâm (9g), hoài sơn (30g), sinh hoàng kỳ (30g), lấy vải mỏng bọc đông quỳ tử, hồng sâm thái phiến. Cho nước vừa đủ. Nấu lửa nhỏ trong 2 giờ là ăn được.

Thanh nhiệt, điều hòa dạ dày, tiêu thũng: Cá lóc 1 con (250g), đậu đỏ (50g), vỏ bí đao (30g). Cho vỏ bí đao vào bụng cá rồi nấu với đậu đỏ đã nấu chín, sau 30 phút là dùng được. Ngày dùng 2 lần, ăn cả cái lẫn nước.

Chữa tiểu rất, nóng đầu

ngọc hành, nước tiểu ít và vàng: Cá lóc 1 con (500g), giá đậu xanh (150g), cà chua (100g), me (70g), gia vị vừa đủ. Thịt cá lóc thái mỏng ướp gia vị; phần đầu và xương luộc lấy nước bỏ bã, nấu chung với các thứ trên. Trái me hoặc lá me giã nhuyễn lấy nước cho vào canh. Nấu chín, thêm gia vị ăn với cơm. Ngày ăn 2 lần trong 1 - 2 tuần.

Bổ não, tăng trí nhớ, chữa các bệnh đau đầu, hay quên: Cá lóc (500g) rửa sạch để ráo, khứa xéo trên thân cá rồi ướp gừng, xì dầu, tương hột, tiêu bột. Hấp cách thủy 2 tiếng ăn với cơm.

Dưỡng huyết, chữa tiểu ra máu do tỳ hư: Cá lóc (250g) thái mỏng, lá tói cắt đoạn hầm nhừ, nêm gia vị, chia 2 lần ăn trong ngày.

LINH ĐẠN

Mẹ viêm gan B, sinh em bé có khoẻ mạnh?

Hỏi: Một năm trước vì lý do công việc chúng tôi chưa muốn có em bé. Nay có ý định sinh, tôi đi khám, thử máu, nhưng khi lấy kết quả lại bị viêm gan B. Bác sĩ xác định do di truyền bởi trước đây mẹ tôi đã mất vì bệnh này. Chồng tôi sức khoẻ bình thường. Gia đình tôi muốn có em bé, nhưng tôi vẫn sợ không biết có thể sinh em bé khoẻ mạnh được không?

MAI HOA

(Thường tín, Hà Tây)

BS Lê Quang Hồng trả

lời: Viêm gan B là bệnh lý nghiêm trọng ở gan do nhiễm virus gây ra. Virus gây viêm gan B là một trong 6 chủng virus gây viêm gan, đó là chủng A, C, D, E và G. Mỗi chủng là một loại riêng, khác nhau về mức độ nguy hiểm và cách lây nhiễm. Virus gây viêm gan B lây truyền theo đường máu và dịch cơ thể của người đã nhiễm...

Mẹ đã bị nhiễm virus viêm gan B cũng có thể truyền cho con khi sinh đẻ, chứ không phải do di truyền. Khi có thai, người mẹ bị nhiễm virus gây viêm gan B có thể truyền virus cho con, vì thế trẻ sinh ra từ

Ảnh minh họa

các bà mẹ bị viêm gan B cần được tiêm ngay 2 mũi thuốc là: Vaccine phòng viêm gan B và liệu thuốc globulin miễn dịch chống viêm gan B (HBIG). Nếu 2 mũi tiêm này được thực hiện trong vòng 12 giờ đầu sau khi sinh thì trẻ có cơ may hơn 90% không bị nhiễm viêm gan B suốt đời. Trong tháng tuổi đầu tiên

và tháng tuổi thứ 6 trẻ cũng cần được tiêm nhắc lại liều thứ 2 và thứ 3 vaccine phòng viêm gan B để bảo đảm sự bảo vệ hoàn toàn cho trẻ. Đó là cách duy nhất để bảo vệ trẻ.

Sau khi sinh, trẻ vẫn có thể bú mẹ dù người mẹ có bị viêm gan B.

PV (ghi)

Cách điều trị nhồi máu cơ tim

Hỏi: Tôi bị tức ngực, đi khám bác sĩ kết luận nhồi máu cơ tim? Xin hỏi, đó là bệnh gì? Nguyên nhân và cách chữa?

NGÔ THÀNH NAM
(Tây Hồ, Hà Nội)

BS Đào Xuân Dũng

trả lời: Nhồi máu cơ tim là tình trạng hoại tử (có nghĩa là chết) một phần của cơ tim khi bị thiếu oxy. Nguyên nhân dẫn tới tình trạng trên là do có sự bít tắc của một động mạch vành tim, có chức năng tưới máu cung cấp oxy và các chất dinh dưỡng cho cơ tim, bởi một cục máu đông (huyết khối). Nhồi máu cơ tim thường biểu hiện bởi những cơn đau dữ dội ở vùng trước ngực (được gọi là cơn đau thắt ngực). Nhưng trong một số trường hợp các biểu hiện đau ở vùng thượng vị, ở cổ hoặc ở cánh tay trái cũng có thể có nguyên ủy từ nhồi máu cơ tim. Chẩn đoán được xác định qua kết quả thăm khám lâm sàng của bác sĩ, qua kết quả điện tim và kết quả xét nghiệm máu. Tùy thuộc vào vị trí của vùng cơ tim bị tổn thương, tai biến nhồi máu có thể qua khỏi mà không để lại di chứng gì hoặc có thể gây biến chứng rối loạn nhịp tim đôi

Ảnh minh họa

khi trầm trọng, hoặc gây suy tim thậm chí tử vong.

Việc điều trị nhồi máu cơ tim bao gồm: Biện pháp điều trị cơn nhồi máu cơ tim tốt nhất là nhanh chóng làm tan cục máu đông không để tình trạng thiếu oxy cơ tim kéo dài khiến vùng hoại tử lan rộng. Kỹ thuật làm tan cục máu đông nhất thiết phải được tiến hành trong vòng 6 giờ đầu sau khi xuất hiện cơn. Vì vậy, trước một cơn đau ngực, nghi ngờ do nhồi

máu, dứt khoát phải được thăm khám ngay; Đặt stent (nong bằng bóng và đặt giá đỡ) tại vị trí mạch vành bị chít hẹp hoặc tắc; Phẫu thuật bắc cầu đi đường vòng vượt qua chỗ thắt hẹp; Sử dụng thuốc beta-bloquants nhằm giảm gánh hoạt động của tim và làm chậm nhịp tim. Sử dụng aspirine (hoặc các thuốc chống kết vón tiểu cầu khác) để ngăn ngừa sự hình thành các cục máu đông mới. **PV (ghi)**

"Bẻ khóa" điện thoại di động

Hỏi: Tôi có một chiếc điện thoại hãng Alcatel do bạn từ nước ngoài gửi về. Chiếc điện thoại này bạn tôi vẫn đang sử dụng bình thường, tuy nhiên về Việt Nam tôi có thay simkit của các hãng viễn thông trong nước vào mà không sử dụng được. Mong quý báo giải thích lý do và cách khắc phục để tôi có thể dùng được?

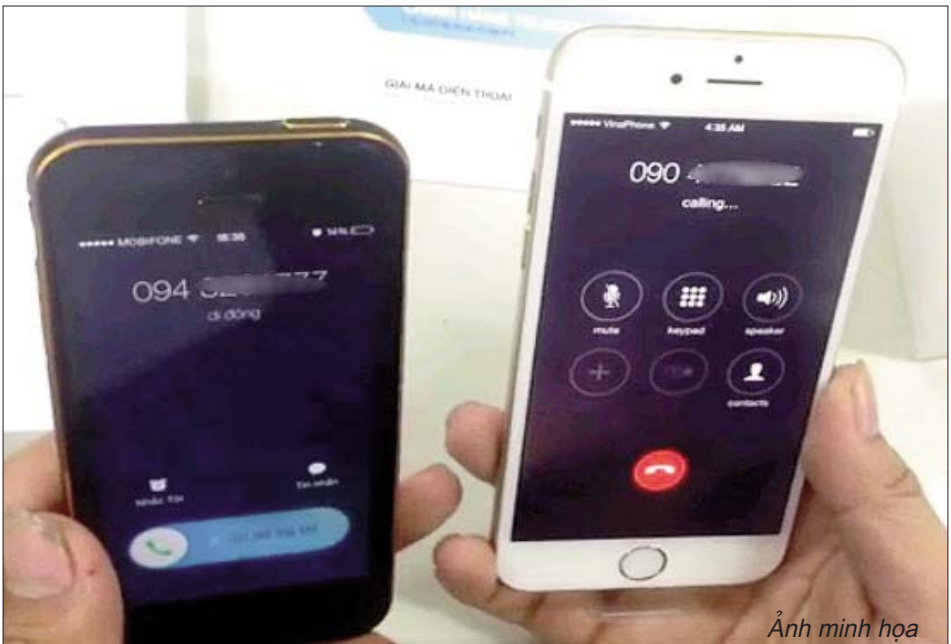
HƯƠNG MY (Hoàn Kiếm, Hà Nội)

Trả lời: Điện thoại cầm tay từ nước ngoài về được cài đặt phần mềm và thông số phù hợp với hệ thống viễn thông của từng quốc gia, bao gồm: mã quốc gia, tần số sóng, mã kích hoạt, các tiện ích được hỗ trợ bởi các nhà cung cấp dịch vụ viễn thông... Để có thể sử dụng được tại Việt Nam, điện thoại của bạn phải được cài đặt lại một phần hoặc toàn bộ phần mềm.

Công việc này được những người sửa chữa điện thoại thường gọi với cái tên - "bẻ khóa". Cũng từ việc kiểm soát các chương trình quản lý trên điện thoại khiến giá thành của từng dòng điện thoại có sự chênh lệch đáng kể giữa các quốc gia. Việc mua lại điện thoại cầm tay từ nước ngoài về đôi khi là một việc làm mang tính đánh cược. Nếu bạn có thể mở khóa thì có thể sử dụng được nhưng nếu không thể mở khóa được, chiếc điện thoại sẽ không khác một món đồ trang trí.

Bạn có thể tham khảo cách mở khóa tại các cửa hàng sửa chữa điện thoại di động hoặc thông tin tại một số trang web chuyên ngành như: <http://www.kythuatdi-dong.com/>; <http://www.mobile2mobile.net/>.

NGỌC THÀNH (ghi)

Ảnh minh họa

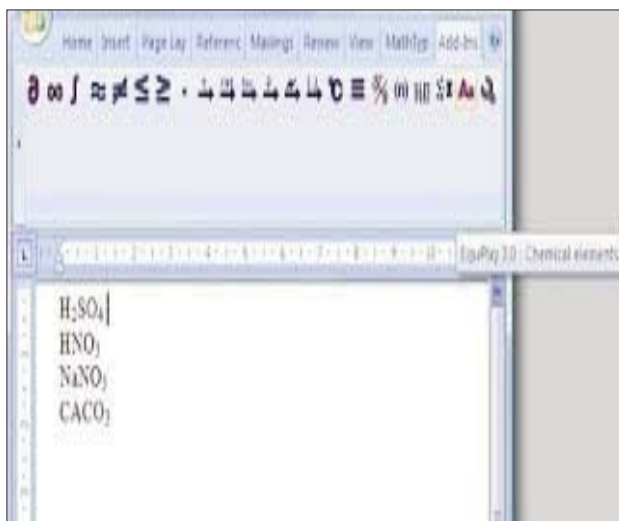
Một vài thủ thuật hữu ích trong word

Hỏi: Tôi nghe nói có thể dùng một số thủ thuật để bảo mật thông tin trên word. Đề nghị Bản tin Phở biển kiến thức tư vấn giúp cách thực hiện những thủ thuật đó.

HOÀNG THÁI SƠN
(TPHCM)

Trả lời: Đúng. Những thủ thuật sau đây rất hữu ích cho bạn khi muốn bảo mật thông tin trong quá trình soạn thảo văn bản trên word.

Giấu một đoạn văn bản: Trong một văn bản, nếu bạn muốn che giấu một đoạn nào đấy vì lý do bảo mật thì bạn hãy tô chọn đoạn văn bản đó rồi truy xuất đến menu Format chọn Font. Tại đây bạn hãy nhấn vào thẻ Font rồi bấm vào tùy chọn Hidden trong vùng Effects rồi bấm ok để thấy được kết quả. Khi nào bạn muốn xem lại đoạn văn bản đã được giấu thì bạn hãy truy xuất vào menu Tool > Options, bấm vào thẻ View rồi nhấn dấu chọn trước tùy mục Hidden text trong vùng Formatting marks. Những đoạn văn bản đã bị bạn che giấu đi sẽ được xuất hiện trở lại kèm theo những nét gạch dưới để cho bạn dễ phân biệt đâu là đoạn văn bản bình

Ảnh minh họa

thường và đâu là đoạn văn bản đã được che giấu.

Tự động lưu lại dữ liệu khi đang soạn thảo: Nếu bạn làm việc trong môi trường không an toàn vì điện áp thì hiện tượng treo máy hoặc tự khởi động lại đột ngột là điều khó có thể tránh khỏi, để an toàn hơn cho công việc soạn thảo văn bản của mình bạn nên thiết lập thời gian tự động "lưu trữ" dữ liệu với cách thực hiện như sau: Bạn hãy nhấn vào menu Tool > Options, tại đây bạn hãy nhấn vào thẻ Save rồi nhấn dấu chọn trước tùy mục Save AutoRecover info every sau đó thiết lập một thời gian mà bạn muốn

Word tự động "backup" lại dữ liệu của mình (theo mặc định là 10 phút) sau đó bấm OK để chấp nhận việc thay đổi này.

Tự động chèn ngày, giờ vào văn bản: Trong văn bản của mình nếu bạn muốn thể hiện chi tiết ngày giờ hiện hành vào tài liệu văn bản thì hãy nhấn con trỏ chuột vào vị trí muốn chèn sau đó truy xuất vào menu Insert > Date and Time. Tại đây bạn hãy chọn một kiểu chèn trong vùng Available Formats sau đó nhấn nút OK để chèn chúng vào vị trí mà bạn đã chọn.

THÀNH LUÂN (ghi)

Xử lý âm nước bị đóng cặn

Có thể dùng giấm ăn loại bỏ cặn trong ấm

Hỏi: Nhà tôi sử dụng ấm nhôm để nấu nước uống. Tuy nhiên, sau một thời gian nấu thì ấm đóng cặn rất dày một mảng vôi màu trắng. Dù đã rửa và cọ ấm thường xuyên nhưng vẫn không hết. Xin báo tư vấn cho tôi cách để loại bỏ các cặn bẩn đó.

HOÀNG THANH TÙNG
(Cầu Giấy, Hà Nội)

KS Vũ Ngọc Phách trả lời: Để loại bỏ cặn bám, các hộ gia đình có thể mua máy sục ion để loại bỏ các chất cứng có trong nước. Sau khi đun nước cần rửa và cọ mảng bám cũ. Bên cạnh đó, nếu mảng bám lâu ngày có thể sử dụng một số cách như sau: Sử dụng Natri photphat (Na_3PO_4) pha đậm đặc ngâm ấm 1 - 2

ngày hoặc đun sôi dung dịch bằng chính cái ấm đó. Lúc này, các mảng bám sẽ tự long ra hoặc quay ngược ấm vỏ nhẹ để lớp mảng bám bong, nếu lớp cặn dày. Nếu lớp cặn mỏng, có thể dùng phương pháp nóng lạnh để tách lớp mảng bám. Tức là sử dụng ấm nước đang được đun nóng trên bếp nhúng vào chậu nước lạnh. Lúc này, ấm nhôm và lớp cặn sẽ bị co lại và giãn ra đột ngột. Sự co giãn này gây nên tình trạng không đồng đều giữa ấm nhôm và lớp cặn, từ đó lớp cặn sẽ bị bóc tách ra từng mảng. Ngoài ra, theo dân gian có thể sử dụng một số phương pháp như dùng giấm ăn cho vào ấm và đun sôi, cho trứng gà vào luộc...

VÂN ĐÀI (ghi)

Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội

Trẻ sơ sinh có được làm hộ chiếu?

Hỏi: Tôi năm nay 30 tuổi và đang có thai, chồng tôi người Thái Lan nên tôi định sinh con xong sẽ đưa bé qua thăm ông bà nội. Nhưng không biết trẻ sơ sinh như vậy có được làm hộ chiếu hay không? Nếu được làm thì thủ tục như thế nào? Tôi có phải đưa bé ra công an phường xác nhận hay không?

TRẦN THỊ MINH PHƯƠNG
(quận Phú Nhuận, TPHCM)

Thiếu tá Bùi Thị Quang Trung, Phòng Quản lý xuất nhập cảnh, Công an TPHCM trả lời: Trẻ sơ sinh cũng được

làm hộ chiếu. Trẻ có thể làm hộ chiếu riêng hoặc chung với cha hoặc mẹ, tùy theo yêu cầu của người đi xin cấp. Tất cả trẻ em dưới 14 tuổi khi đi làm hộ chiếu thì phải có làm tờ khai theo mẫu TK/XC mua tại phòng quản lý xuất nhập cảnh hoặc lấy trên mạng, điền đầy đủ thông tin và được công an phường/xã nơi đương sự thường trú/tạm trú xác nhận, đóng dấu giáp lai. Cha hoặc mẹ của trẻ trực tiếp đến nộp tại phòng xuất nhập cảnh công an tỉnh/thành phố kèm theo giấy khai sinh của trẻ.

BÙI HƯƠNG (ghi)

Ảnh minh họa

Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội

Tách hộ chiếu cho trẻ có khó không?

Hỏi: Con gái tôi năm nay 11 tuổi, lúc trước tôi làm hộ chiếu cho cháu chung với tôi, nay tôi muốn tách riêng cho cháu. Vậy xin hỏi thủ tục tách riêng hộ chiếu cho trẻ có khó không, lệ phí như thế nào, trường hợp con tôi 11 tuổi, tôi cho cháu đi du lịch nước ngoài với ông bà mà vợ chồng tôi không đi cùng thì có phải làm thêm thủ tục gì không?

LÊ NGUYỄN PHƯƠNG TRINH
(quận 7, TPHCM)

Thiếu tá Bùi Thị Quang Trung, Phòng Quản lý xuất nhập cảnh, Công an TPHCM trả lời: Thủ tục tách hộ chiếu cũng rất đơn giản. Chị đến phòng xuất nhập cảnh Công an TPHCM (161 Nguyễn

Du, quận 1) đăng ký thủ tục tương tự như hồ sơ xin cấp hộ chiếu lần đầu và mang theo hộ chiếu cũ cháu làm chung với chị để tách. Nếu chị dẫn bé đi cùng thì tờ khai mẫu TK/XC không cần phải công an phường/xã xác nhận mà chỉ cần giấy khai sinh và hộ chiếu cũ của bé. Lệ phí cho trường hợp tách hộ chiếu cũng bằng với làm mới hộ chiếu là 200.000đ/hộ chiếu. Bé đi du lịch nước ngoài với ông bà mà không có cha mẹ đi cùng thì thủ tục hộ chiếu xuất cảnh như vậy là đầy đủ, tuy nhiên trẻ dưới 14 tuổi khi đi trên các chuyến bay thì chị liên hệ với bên hàng không xem có thêm những quy định gì không.

BÙI HƯƠNG (ghi)